

ІНСТИТУТ
ЕКОНОМІЧНИХ
ТА ЕКОЛОГО-
ЕНЕРГЕТИЧНИХ
ДОСЛІДЖЕНЬ

ГРОМАДСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY, (Словацька Республіка)
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF ECONOMY IN BYDGOSZCZ, (Республіка Польща)
UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK, (USA)
WOJT OF GMINA GROMADSKA, (Республіка Польща)
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИТВА І МАРКЕТИНГУ, (ВНУ ім. Лесі Українки)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

І МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО, НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ РЕГІОНІВ

Збірник тез

01 травня 2022 р.,
м. Луцьк, УКРАЇНА

ГО «ІНСТИТУТ ЕКОНОМІЧНИХ ТА ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»
EUROPEAN INSTITUTE OF FURTHER EDUCATION, (Словацька Республіка)
EASTERN EUROPEAN DEVELOPMENT AGENCY, (Словацька Республіка)
VYSOKÁ ŠKOLA DANUBIUS, (Словацька Республіка)
UNIVERSITY OF ECONOMY IN BYDGOSZCZ, (Республіка Польща)
UNIVERSITY OF MARYLAND, COLLEGE PARK, (USA)
WOJEWÓDZKA AKADEMIA GOSPODARSTWA I WARSZTATY, (Республіка Польща)
КАФЕДРА ПІДПРИЄМНИТВА І МАРКЕТИНГУ, (ВНУ ім. Лесі Українки)
КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ, (ВНУ ім. Лесі Українки)

I МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ

**"ПРОБЛЕМИ РАЦІОНАЛЬНОГО ВИКОРИСТАННЯ
СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО, ЕКОЛОГО-ЕНЕРГЕТИЧНОГО,
НОРМАТИВНО-ПРАВОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНИ ТА ЇЇ
РЕГІОНІВ"**

(01 травня 2022 р., м. Луцьк, УКРАЇНА)

Збірник тез

Луцьк - 2022

УДК 330.341.1(477):[316.47:502:620.9:34

Рекомендовано до друку науково-технічною, вченою радою
ГО «Інститут економічних та еколого-енергетичних
досліджень» (Протокол № 4 від 05.05.2022 р.).

Рецензенти:

Чорний Роман – доктор економічних наук, професор, директор
Нововолинського навчально-наукового інституту економіки та
менеджменту, Західноукраїнський національний університет.

Рейкін Віталій – доктор економічних наук, професор, доцент
кафедри менеджменту та адміністрування, Волинський
національний університет імені Лесі Українки.

**Проблеми раціонального використання соціально-
економічного, еколого-енергетичного, нормативно-правового
потенціалу України та її регіонів:** *матеріали I Міжнародної
науково-практичної конференції ГО «ІЕЕЕД», (01 травня 2022 року),
м. Луцьк: СПД Гадяк Жанна Володимирівна, друкарня
"Волиньполіграф", 2022. - 184 с.*

ISBN 978-617-7843-36-7

В даному виданні розміщено вибрані праці, що за змістом своїм
розкривають наступну проблематику: соціально-економічний
потенціал України в умовах воєнного стану; екологічний потенціал
України в умовах воєнного стану; енергетичний потенціал України
в умовах воєнного стану; підприємництво в Україні за умова
воєнного стану; маркетингові процеси забезпечення стабілізації
держави в умовах воєнного стану; фінансово-інвестиційна
стабілізація держави в умовах воєнного стану; нормативно-правове
забезпечення стабілізації держави в умовах воєнного стану;
публічне управління, адміністрування в умовах воєнного стану.

ISBN 978-617-7843-36-7

© ГО «ІЕЕЕД», 2022

Лега О.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю
Яловега Л.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю
Прийдак Т.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю
Сіренко О.,
к.е.н., доцент, доцент кафедри
бухгалтерського обліку та економічного контролю
Полтавський державний аграрний університет
o_lega@ukr.net

СПРОЩЕНА СИСТЕМА ОПОДАТКУВАННЯ ЯК ПІДТРИМКА БІЗНЕСУ У ВІЙСЬКОВИЙ ЧАС

З кожним днем збитки від воєнних дій зростають. Економічна активність в Україні внаслідок війни зупинилася на $\frac{3}{4}$. Тобто 75% бізнесу тимчасово або на постійній основі припинили роботу. За опитуванням Європейської бізнес-асоціації, близько 56% компаній-членів не працюють на період воєнних дій, а перші втрати ВВП України через війну з росією економічне відомство почне підраховувати у квітні [1].

На початку березня 2022 року Володимир Зеленського закликав до повернення малого та середнього бізнесу... щоб країна жила. Щоб уже починалося відновлення України. Економічне придушення України – це одне із завдань війни проти нас сьогодні. І ми маємо відбитися також і від цього. Зберегти нашу економіку, зберегти наших людей».

На сьогодні уряд отримав чітке доручення – повернути малий і середній бізнес, максимально послабити податки, прибрати всі складнощі та тиск системи. Результатом стала низка Законів, зокрема 7 березня 2022 року набрав чинності Закон № 2118-IX, який передбачає: зупинення перебігу строків, визначених податковим законодавством; мораторій на всі види податкових перевірок; звільнення від відповідальності за порушення податкового законодавства; 17 березня набрав чинності Закон України № 2120-IX, який доповнює і частково уточнює ті зміни, які набрали чинності 7 березня, наприклад: дозволяє певні види податкових перевірок; пропонує пільги з єдиного податку, плати за землю; уточнює особливості застосування податкових пільг для

благодійників; визначає особливості формування податкового кредиту та реєстрації податкових накладних тощо [2].

Пільги по єдиному податку стали ваговим податковим стимулом для відновлення малого бізнесу. Це важливо, оскільки малий бізнес, домінуючи за чисельністю та обсягами виробництва, забезпечує гнучкість та стійкість економічної системи, наближує її до потреб конкретних споживачів. Водночас виконується соціальна функція - надання робочих місць та джерело доходу для значних прошарків населення. Функціонування суб'єктів малого підприємства та фізичних осіб-підприємців супроводжується позитивним ростом податкових надходжень до місцевих бюджетів (єдиний податок).

Наприклад, аналіз структури діючих ФОП за видами економічної діяльності у 2010 та 2020 рр. показав, що у відсотках до загальної кількості суб'єктів господарювання відповідного виду найбільша частка припадає на ФОП у сфері надання інших видів послуг – у 2010 році 96,4 %, у 2020 році – 97,2 % та торгівлі, ремонту автотранспортних засобів – відповідно 90,8 та 88,1 %. У структурі діючих ФОП переважала частка підприємців у сфері саме торгівлі та ремонтних послуг для автотранспортних засобів, у 2010 році 61,5 %, у 2020 р. – 57,9 %. Найбільша частку ФОП була зареєстрована у Чернівецькій області, в середньому за 2015 – 2019 рр. – 91,2 %, Закарпатській області відповідно – 88,9 %, Хмельницькій області – 88,5 %, що, на нашу думку, пов'язано з територіальним розміщенням. Найменша частка фізичних осіб-підприємців зареєстрована в м. Києві, в середньому за досліджуваний період – 65,7 % [3].

Після набрання чинності Закону України № 2120-IX понад 120 тисяч підприємців за пару днів подали заявку для переходу на нову систему оподаткування 2% з обороту. За останню добу через систему «Дія» було зареєстровано тисячу нових ФОПів. На сьогодні, у топі за популярністю - ФОПи, що надають інформаційні послуги, IT-сфера, роздрібна та оптова торгівля.

До впровадження військового стану, ФОП перебували на 1-3 групі єдиного податку (далі - ЄП): платники ЄП I групи не використовували працю найманих осіб, здійснювали виключно роздрібний продаж товарів з торговельних місць на ринках та/або провадили господарську діяльність з надання побутових послуг населенню. Ставка ЄП складала не більше 10% від прожиткового мінімуму для працездатних осіб; платники ЄП II групи сплачували податок у розмірі не більше 20% МЗП та надавали послуги платникам ЄП та/або населенню, виробництво та/або продаж товарів, діяльність у сфері ресторанного господарства; платниками третьої групи – є фізособи - підприємці, які не використовують

працю найманих осіб або кількість осіб, які перебувають з ними у трудових відносинах- не обмежена та юрособи суб'єкти господарювання будь-якої організаційно-правової форми. Ставки ЄП встановлюються у відсотках до доходу: 3%(+ПДВ) та 5%.

На період дії воєнного часу скорочений перелік вимог для обрання спрощеної системи оподаткування є обмеженим та вичерпним: підвищення ліміту обмеження доходу з 10 млн до 10 млрд; єдиний податок 2% від обороту; зняття для 3 групи платників єдиного податку обмеження по кількості робітників; зняття обмежень по видам діяльності (окрім підакцизних товарів та грального бізнесу) та ін.

Отже, для всіх суб'єктів податкової системи очевидно, що податкова система, яка існувала у мирний час, не може бути відповіддю на ті виклики, які у нас є зараз. Воєнний стан вимагає швидкої адаптації податкового законодавства до нових реалій для допомоги підприємцям.

Список літератури

1. Лише прямі збитки від війни сягають 120 мільярдів доларів.[URL:https://www.epravda.com.ua/news/2022/03/11/683796/](https://www.epravda.com.ua/news/2022/03/11/683796/) (дата звернення 28.04.2022).

2. Бережна Т. Війна перекроїла податкову систему України. Хто і скільки податків буде платити. Детальний розбір. URL: <https://forbes.ua/inside/moratoriy-na-perevirki-ta-podatkovipilgi10-zmin-yaki-perekroili-podatkovu-sistemu-na-chas-viyni-19032022-4828> (дата звернення 28.04.2022).

3. Лега О.В., Яловега Л.В., Прийдак Т.Б. Роль єдиного податку у формуванні доходів місцевих бюджетів. Розвиток економічної науки в епоху глобальних викликів: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф. К.: ТОВ «ВІПО», 2021. С. 74-78. URL: <http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/11461/1/1%2c2%2c74-78.pdf> (дата звернення 28.04.2022).